

**UNIVERSITATEA DE STAT DE EDUCAȚIE FIZICĂ ȘI SPORT A
REPUBLICII MOLDOVA**

Cu titlu de manuscris
C.Z.U: 612.8-053.2:796(043)

BOSANCU ANCA

**CORECTAREA DEFICIENȚELOR PSIHOMOTRICITĂȚII LA COPIII
CU PARALIZIE CEREBRALĂ INFANTILĂ PRIN MIJLOACELE
EDUCAȚIEI FIZICE**

Rezumatul tezei de doctor

CHIȘINĂU, 2024

Teza a fost elaborată în cadrul Universității de Stat de Educație Fizică și Sport
(reorganizată în Institutul de Educație Fizică și Sport a Universității de Stat din Moldova)
Departamentul Kinetoterapie

Conducător științific

Racu Sergiu, doctor în științe pedagogice, conferențiar universitar

Referenți oficiali:

1. **Aftimiciuc Olga**, doctor habilitat în științe pedagogice, profesor universitar, Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport, Chișinău
2. **Vizitiu Elena**, doctor în științe pedagogice, conferențiar universitar, Universitatea "Ștefan cel Mare", Suceava, România

Componența consiliului științific specializat

1. **Buftea Victor**, doctor habilitat în științe pedagogice, profesor universitar, Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport, Chișinău – președinte.

2. **Onoi Mihail**, doctor în științe pedagogice, conferențiar universitar, Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport, Chișinău – secretar științific.

3. **Chirazi Marin**, doctor în științe pedagogice, profesor universitar, Universitatea "Al.I.Cuza", Iași, România - membru.

4. **Goncearuc Svetlana**, doctor în științe pedagogice, profesor universitar, Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport, Chișinău - membru.

5. **Zavalișca Aurica**, doctor în științe pedagogice, conferențiar universitar, Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport, Chișinău - membru.

Susținerea va avea loc în data de 29.11.2024 ora 13.00 în ședința Consiliului Științific Specializat 533.04-24-82 din cadrul Universității de Stat de Educație Fizică și Sport (reorganizată în Institutul de Educație Fizică și Sport a Universității de Stat din Moldova).

Adresa: Chișinău, str. Andrei Doga, 22

Teza de doctor și rezumatul pot fi consultate la biblioteca Institutului de Educație Fizică și Sport și pe pagina web a ANACEC.

Rezumatul a fost expedit la 2024.

Secretar științific al Consiliului Științific Specializat,
Onoi Mihail, dr., conf.univ.

Conducător științific,
Racu Sergiu, dr., conf.univ.

Autor:

Cuprins

REPERE CONCEPTUALE ALE CERCETĂRII.....	4
CONȚINUTUL TEZEI.....	6
1. Aspecte teoretic-metodice privind Educația fizică la copiii cu paralizie cerebrală	6
2. Aprecierea dezvoltării somatice, funcționale și psihomotrice ale copiilor cu paralizie cerebrală infantilă	7
3. Rezultatele experimentului pedagogic formativ desfășurat cu elevii cu PCI.....	13
Concluzii generale si recomandari.....	18
Bibliografie	21
Listă lucrări științifice – Anca (Bosancu) Iacob	22
ADNOTARE	23

REPERE CONCEPTUALE ALE CERCETĂRII

Actualitatea temei constă în fundamentarea teoretică și empirică a metodologiei de dezvoltare psihomotrică a copiilor cu paralizie cerebrală infantilă în cadrul lecției de educație fizică.

Dezvoltarea copilului de la naștere și până la vârsta adultă a fost intens studiată de-a lungul timpului din punct de vedere fizic, antropometric, fiziologic, psihologic, sociologic și nu în ultimul rând psihomotric [1], [2], [8]. În cazul copiilor cu paralizie cerebrală, dezvoltarea lor este afectată din toate punctele de vedere. Aparatul locomotor este cel mai afectat, lucru care va conduce la o serie de deficiențe fizice și psihomotrice. Ulterior cu intrarea în școală, afectarea copiilor cu paralizie cerebrală infantilă se extinde și pe plan cognitiv, psihologic și social, din cauza deficiențelor psihomotricității [1], [3], [5], [6]. Metodologia orei de educație fizică este construită pentru copilul sănătos și normal dezvoltat și nu poate fi aplicată cu succes la copilul cu paralizie cerebrală infantilă. Astfel, optimizarea și eficientizarea procesului de educație fizică, în funcție de componentele psihomotrice reprezintă o problemă de actualitate și o temă de cercetare de mare interes în practica didactică.

Scopul lucrării constă în perfecționarea procesului instructiv-educativ la disciplina ”Educația Fizică” pentru copiii cu paralizie cerebrală infantilă în baza elaborării și aplicării programei orientată spre dezvoltarea componentelor psihomotricității.

Obiectivele lucrării:

1. Studiarea teoriei și practicii avansate a procesului de educație fizică orientat spre dezvoltarea componentelor psihomotricității la elevii cu paralizie cerebrală infantilă.

2. Evaluarea nivelului de eficacitate a procesului instructiv-educativ existent în cadrul disciplinei ”Educația fizică” privind formarea/dezvoltarea componentelor psihomotricității la elevii cu paralizie cerebrală infantilă.

3. Identificarea mijloacelor adecvate și metodologiei de aplicare a acestora orientate spre formarea/dezvoltarea psihomotricității la copiii cu paralizie cerebrală infantilă în cadrul procesului educațional la disciplina ” Educație fizică”.

4. Argumentarea teoretică și verificarea pe calea experimentală a programei de Educație fizică bazată pe dezvoltarea/formarea orientată a componentelor psihomotrice la copiii cu paralizie cerebrală infantilă.

Ipoieza generală de cercetare constă în presupunerea că o creștere a nivelului de eficacitate a formării calităților psihomotorii și la corectarea deficiențelor specifice la copii cu

paralizie cerebrală infantilă este posibilă pe baza elaborării unei programe de mijloace și metode adecvate de aplicare a acestora în procesul educațional al lecțiilor de educație fizică.

Noutatea și originalitatea științifică cercetării constau în elaborarea și validarea experimentală a unei Programe de educație fizică și metodologii originale orientată spre formarea/dezvoltarea la copii cu paralizie cerebrală infantilă a componentelor psihomotricității, care constituie baza pentru corectarea deficiențelor specifice ale acestei îmbolnăviri.

Problema științifică soluționată: având în vedere nivelul scăzut de dezvoltare psihomotrică la copiii cu PCI de clasă primară, au fost identificate specificul de dezvoltare și formare a calităților psihomotrice în cadrul conținutului educațional optimizat al Programei de educație fizică și metodologiei de aplicare a acesteia orientate spre corectarea deficiențelor specifice de dezvoltare psihofizică pentru acest contingent de școlari.

Importanța teoretică a lucrării rezidă în:

- determinarea reperelor epistemice (idei, concepte, principii, teorii) de formare a psihomotricității la copiii cu paralizie cerebrală infantilă în cadrul conținutului educațional al Programei de educație fizică optimizată predominant prin jocurile dinamice;

- modelarea teoretică a metodologiei de formare a psihomotricității la acești elevi în cadrul orelor de educație fizică.

Valoarea aplicativă a cercetării constă în:

- posibilitatea amplă privind utilizarea Programei optimizate cu o orientare accentuată spre formarea componentelor psihomotricității la elevii cu paralizie cerebrală infantilă în cadrul orelor de Educație fizică;

- utilizarea datelor și metodelor de formare a calităților psihomotrice la elevii cu paralizie cerebrală infantilă în cadrul orelor de Educație fizică (anchete, teste, metode, procedee etc.).

Implementarea rezultatelor științifice s-a realizat prin experimentarea Programei optimizate de Educație fizică, prin comunicări la foruri științifice și articole în reviste științifice.

CONȚINUTUL TEZEI

1. Aspecte teoretic-metodice privind Educația fizică la copiii cu paralizie cerebrală

Plecând de la clasificarea sindroamelor neurologice, autorii sunt de acord că paralizia cerebrală face parte dintr-un sindrom de neuron motor central, cu următoarele caracteristici: deficit motor întins (paralizie) și compromiterea mișcării voluntare, tulburări de tonus muscular, exagerarea reflexelor osteotendinoase, abolirea reflexelor cutanate abdominale și prezența sincineziilor. Deficiența mintală nu se regăsește printre caracteristicile obligatorii ale persoanelor cu PCI, dar poate fi o tulburare asociată care va influența în mod negativ dezvoltarea neuromotorie [7], [9], [10].

Din cauza dificultăților întâlnite în primele etape de dezvoltare neuro-motorie, copilul cu paralizie cerebrală infantilă va avea în jurul vârstei de 7-8 ani multiple deficiențe, la nivelul tuturor componentelor psihomotricității: coordonare, echilibru, orientare spațială etc.

Psihomotricitatea copiilor dezvoltați normal, dar și a celor cu dizabilități este un subiect intens abordat de mai mulți cercetători în studiile lor [1], [4], [5], [6].

În lucrarea sa, Psihologia educației fizice [4], M. Epuran formulează obiectivul educației fizice și sportului, arătând că dezvoltarea psihomotorie cuprinde:

- a) Dezvoltarea capacităților motrice, precum: viteză, forță, rezistență, îndemânare, suplețe;
- b) Dezvoltarea kinesteziei (percepția complexă a mișcării);
- c) Dezvoltarea priceperilor și deprinderilor motrice (mers, alergare, săritură, aruncare, cățărare, împingere, tracțiune etc.);
- d) Dezvoltarea capacității de lucru a organismului și de adaptare la sarcina de mișcare (stăpânirea corpului, stăpânirea mediului).

Programa clasică de Educație fizică bazată pe dezvoltarea calităților motrice și a deprinderilor motrice nu poate satisface nevoile copilului cu paralizie cerebrală infantilă în dezvoltarea sa.

Elaborarea metodologiei de desfășurare a procesului instructiv-educativ la disciplina „Educația fizică” pentru elevii cu PCI trebuie să se bazeze pe dezvoltarea componentelor psihomotrice prin sistemul pedagogic „joc” care este în corelație adecvată cu trebuințele și interesele ale acestora și posedă potențialul necesar în vederea influențelor pedagogice eficiente asupra aspectelor ce țin de dezvoltarea/formarea proceselor sferei cognitive, atitudinale, reglativ-voluționale, psihofizice și motrice a personalității școlarului mic.

2. Aprecierea dezvoltării somatice, funcționale și psihomotrice ale copiilor cu paralizie cerebrală infantilă

Experimentul pedagogic a fost realizat pe un număr de 30 de elevi selectați pe baza manifestărilor clinice, 15 elevi alcătuind grupa martor și 15 grupa experiment. Grupa martor a fost formată din 6 fete și 9 băieți, în timp ce grupa experiment a fost alcătuită din 5 fete și 10 băieți.

Toți cei 30 de copii aveau forme spastice de paralizie cerebrală infantilă. Dintre copiii din grupa martor 2 aveau hemipareză spastică, 8 dipareză spastică și 5 parapareză spastică. În grupa experiment distribuția formelor de PCI a fost următoarea: 1 copil cu hemipareză spastică, 6 copii cu dipareză spastică, 1 copil cu tetrapareză spastică și 7 copii cu parapareză spastică. Niciunul dintre copii nu avea o formă de retard mental.

Pentru caracterizarea dezvoltării somatice și funcționale, au fost înregistrați 5 parametri și anume talia, masa corporală, indicele toracic, frecvența respiratorie și frecvența cardiacă. Rezultatele obținute le găsim în tabelul centralizator 2.1.

Tabelul 2.1 Caracterizarea nivelului dezvoltării somatice și funcționale a grupelor martor și experimentală în funcție de o serie de indici (n=30)

Nr. crt.	Test	Grupa martor Indicatori inițiali $\bar{X} \pm m$	Grupa experiment Indicatori inițiali $\bar{X} \pm m$	t	P
1.	Talie (cm)	123,20 ± 0,34	123,00 ± 0,31	0,68	> 0,05
2.	Masă corporală (kg)	23,20 ± 0,16	23,30 ± 0,11	0,63	> 0,05
3.	Indice toracic (cm)	1,40 ± 0,08	1,40 ± 0,08	1	>0,05
4.	Frecvență respiratorie (rpm)	24,13 ± 0,21	24,33 ± 0,18	0,49	>0,05
5.	Frecvență cardiacă în repaus (bpm)	100,33 ± 0,77	100,27 ± 0,88	0,96	>0,05

Rezultatele analizei comparative a indicilor testați în etapa inițială a experimentului prezintă un prag de semnificație nesemnificativ $p > 0,05$ al valorilor medii înregistrate în grupa martor și cea experiment, ceea ce ne arată că nu au existat inițial diferențe importante între cele două grupe.

Nivelul de dezvoltare motrică a grupelor martor și experiment a fost analizat prin 8 probe: testul Ruffier (capacitatea de efort), alergarea de viteză (5x5m), forța la nivelul musculaturii spatelui (ridicări de trunchi din culcat facial), forța la nivelul musculaturii abdominale (ridicări de trunchi din culcat dorsal), forța la nivelul membrelor superioare (flotări), forța explozivă (săritura în lungime), mobilitatea coloanei vertebrale (testul indice-sol) și aruncarea la țintă. Rezultatele obținute la testarea inițială la cele 8 probe pentru grupa experiment și martor sunt prezentate în tabelul 2.2.

Tabelul 2.2 Caracterizarea nivelului dezvoltării motrice a grupelor martor și experimentală în funcție de o serie de indici

Nr. crt.	Test	Grupa martor Indicatori inițiali $\bar{X} \pm m$	Grupa experiment Indicatori inițiali $\bar{X} \pm m$	t	P
1.	Indicele Ruffier	17,47 ± 0,49	17,15 ± 0,47	0,66	>0,05
2.	Alergarea de viteză 5x5m (sec)	9,07 ± 0,15	9,01 ± 0,15	0,79	>0,05
3.	Extensii de trunchi din culcat facial	3,53 ± 0,13	3,60 ± 0,18	0,72	>0,05
4.	Ridicări de trunchi din culcat dorsal	4,47 ± 0,13	4,60 ± 0,13	0,48	> 0,05
5.	Flotări	3,13 ± 0,19	3,27 ± 0,18	0,62	> 0,05
6.	Săritura în lungime de pe loc (cm)	54,87 ± 0,86	55,73 ± 0,66	0,45	> 0,05
7.	Mobilitatea coloanei vertebrale	8,87 ± 0,21	8,60 ± 0,23	0,41	> 0,05
8.	Aruncarea la țintă de la 3 m (3 încercări)	0,80 ± 0,17	1,00 ± 0,19	0,45	> 0,05

Valorile indicilor celor 8 parametri au avut un prag de semnificație nesemnificativ > 0,05, demonstrând omogenitatea grupelor în etapa inițială a experimentului.

Bateria de teste ce a stat la baza experimentului și care a arătat nivelul de dezvoltare psihomotrică al copiilor, a fost formată din 16 parametri, astfel că punctajul total maxim ce putea fi obținut a fost de 266,5 puncte. Valorile înregistrate de grupa experiment și martor în etapa inițială sunt prezentate în tabelul 2.3.

Tabelul 2.3 Parametrii cu rol în caracterizarea nivelului de dezvoltare psihomotrică a grupelor martor și experimentală (n=30)

Nr.crt	Parametrii psihomotrici	Grupa martor Indicatori inițiali $\bar{X} \pm m$	Grupa experiment Indicatori inițiali $\bar{X} \pm m$	t	p
1	Schemă corporală	1,07 ± 0,11	1,20 ± 0,14	0,48	> 0,05
2	Orientare pozițională	3,83 ± 0,32	3,67 ± 0,32	0,72	> 0,05
3	Deplasare spațio-temporală	6,17 ± 0,32	6,17 ± 0,32	1	> 0,05
4	Aprecieri a mărimii, volumului, formei, distanței	2,93 ± 0,15	3,13 ± 0,23	0,48	> 0,05
5	Ritm rapid	1,67 ± 0,12	1,73 ± 0,15	0,74	> 0,05
6	Ritm condiționat	7,13 ± 0,25	7,13 ± 0,21	1	> 0,05
7	Coordonare fină	10,33 ± 0,36	10,20 ± 0,33	0,79	> 0,05
8	Viteză de alergare și agilitate	5,07 ± 0,36	5,10 ± 0,15	0,94	> 0,05
9	Echilibrul	16,53 ± 0,60	15,87 ± 0,60	0,46	> 0,05
10	Coordonare bilaterală	4,53 ± 0,13	4,73 ± 0,15	0,33	> 0,05
11	Forță	6,33 ± 0,29	6,27 ± 0,30	0,88	> 0,05
12	Coordonare a membrelor superioare	15,80 ± 0,41	16,07 ± 0,42	0,66	> 0,05
13	Viteză de răspuns	4,87 ± 0,09	5,07 ± 0,15	0,27	> 0,05
14	Control oculo-motor	17,13 ± 0,57	16,40 ± 0,42	0,33	> 0,05
15	Viteză și dexteritate a membrelor superioare	22,93 ± 0,65	23,20 ± 0,47	0,75	> 0,05
16	Gradul de cooperare	1,53 ± 0,13	1,73 ± 0,11	0,27	> 0,05
17	Punctaj total	127,87 ± 3,91	127,67 ± 3,68	0,97	> 0,05

Analiza valorilor obținute de grupa martor și experiment în etapa inițială, în urma evaluării celor 16 parametri, prezintă un prag de semnificație > 0,05, fiind unul nesemnificativ. Totodată, analizând valorile punctajului total, observăm că grupa martor a obținut în medie 127,87 de puncte, reprezentând 47,98% din capacitatea psihomotrică totală, iar grupa experiment a înregistrat o medie de 127,67 de puncte, reprezentând 47,91% din capacitatea psihomotrică totală.

Pe baza analizei tuturor indicatorilor calculați și a mediilor aritmetice obținute la testările și măsurătorile inițiale, s-a constatat că parametrii care trebuie dezvoltați la copiii cu PCI sunt parametrii psihomotrici. Astfel, în cadrul eșalonării anuale a unităților de învățare, calitățile motrice și deprinderile motrice de bază și aplicativ-utilitare au fost înlocuite cu componentele psihomotricității, așa cum este prezentat în figura 2.1.

Figura 2.1 Eșalonarea anuală a unităților de învățare pentru grupa experiment

ESALONAREA ANUALA A UNITATILOR DE INVATARE

Nr. Din
Director,

Scoala
Anul școlar 2015-2016
Prof.
Clasa a I-a

Unitatea de învățare	Semestrul I							Semestrul II																
	Sept.	Octombrie	Noiembrie	Decembrie	Januarie	Februarie	Martie	Aprilie	Mai	Junie	15	16												
Starea de sănătate și dezvoltare fizică	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo
Forme de organizare	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo
Psihomotricitatea	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo
Modalități de calire a organismului	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo
Caracteristicile complexelor de ISAL	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo
Formați de adunare	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo
Alinieri	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo
Întoarceri de pe loc	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo
Formarea coloanei de gimnastică	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo
Schema corporală	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo
Orientarea pozițională	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo
Deplasarea spațio-temporală	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo
Aprecierea mărării, volumului, formei, distanței	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo
Ritm rapid	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo
Ritm condiționat	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo
Coordonarea fimă	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo
Viteza de alergare și agilitate	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo
Echilibrul	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo
Coordonarea bilaterală	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo
Forța	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo
Coordonarea membrilor superioare	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo
Viteza de răspuns	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo
Controlul ocular-motor	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo
Viteza și dexteritatea membrilor superioare	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo
Gradul de cooperare	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo
Alergare de viteză	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo
Alergare de rezistență	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo
Aruncări	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo
Gimnastică aerobică	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo
Jocuri sportive	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo
Handbal - fete	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo
Evaluare	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo	oo
VACANTA																								
VACANTA INTERSEMESTRIALA																								
SAPTAMANA ACTIVITATILOR EXTRACURRICULARE SI EXTRASCOLARE																								

oo - tema cu caracter permanent
 oo - tema principala
 ▲ - evaluare sumativa

În tabelul 2.4 este prezentată distribuția numărului de ore pe mijloacele educaționale aplicate în programa propusă pentru elevii cu PCI din grupa experiment. Mijloacele de dezvoltare a calităților motrice și deprinderilor motrice au fost înlocuite de jocuri dinamice de dezvoltare a componentelor psihomotrice.

Tabelul 2.4 Mijloacele educaționale ale programei propuse pentru elevii cu PCI

Nr. crt.	Mijloacele educaționale din cadrul programei propuse pentru grupa experiment	Numărul de ore
1.	Stare de sănătate și dezvoltare fizică	64
	Forme de organizare	64
2.	Psihomotricitatea – jocuri dinamice:	
	Schema corporală	10
	Orientarea pozițională	10
	Deplasarea spațio-temporală	10
	Aprecierea mărimii, volumului, formei, distanței	10
	Ritm rapid	10
	Ritm condiționat	10
	Coordonarea fină	10
	Viteza de alergare și agilitatea	8
	Echilibrul coordonarea bilaterală	10
	Forța	10
	Coordonarea membrelor superioare	10
	Viteza de răspuns	8
	Controlul oculo-motor	10
	Viteza și dexteritatea membrelor superioare	10
Gradul de cooperare	64	
3.	Atletism	
	Alergări – jocuri dinamice cu elemente din atletism orientate spre dezvoltarea componentelor psihomotrice: viteza, agilitatea, viteza de răspuns și coordonarea	18
	Aruncări – jocuri dinamice cu elemente din atletism orientate spre dezvoltarea componentelor psihomotrice: coordonarea membrelor superioare, coordonarea bilaterală și ritmul	8
4.	Gimnastica acrobatică – jocuri orientate spre dezvoltarea componentelor psihomotrice: echilibrul, forța și coordonarea bilaterală	22
5.	Jocuri sportive	
	Handbal – jocuri dinamice cu elemente de handbal orientate spre componentelor psihomotrice: ritm rapid, ritm condiționat, coordonarea bilaterală, controlul oculo-motor și viteza de răspuns.	24

Dozarea, în minute, a unităților de învățare utilizate în programa de Educație Fizică orientată spre dezvoltarea componentelor psihomotricității, este prezentată în tabelul 2.5.

Tabelul 2.5. Programa adaptată de Educație fizică pentru copiii cu paralizie cerebrală infantilă

Conținutul învățării	Orientarea unităților de învățare			Dozare (minute)
	Dezvoltarea somato-motrică (minute)	Dezvoltarea psihomotrică (minute)	Dezvoltarea calităților și deprinderilor motrice (minute)	
Exerciții de pregătire a organismului pentru efort	5			5
Jocuri de orientare spațio-temporală și de apreciere a mărimii, formei etc.		6		6
Jocuri pentru dezvoltarea echilibrului		5	3	8
Jocuri pentru dezvoltarea coordonării și ritmului		5	3	8
Jocuri pentru dezvoltarea forței sau vitezei		5	5	10
Jocuri din formarea deprinderilor motrice		4	4	8
Exerciții de relaxare și respirație	5			5
Total	10	25	15	50

3. Rezultatele experimentului pedagogic formativ desfășurat cu elevii cu PCI

Pentru realizarea analizei parametrilor somatici și funcționali s-a realizat un număr de 5 măsurători la principalii indicatori: talia, masa corporală, indicele toracic, frecvența respiratorie și frecvența cardiacă. Analiza parametrilor obținuți în urma măsurătorilor făcute la testările inițiale și finale pentru grupele martor și experiment sunt prezentați în tabelul centralizator nr. 3.1.

Tabelul 3.1 Indicatori inițiali și finali ce caracterizează nivelul dezvoltării somatice și funcționale a grupelor martor și experimentală (n=30)

Nr.crt.	Test		Indicatori inițiali $\bar{X} \pm m$	Indicatori finali $\bar{X} \pm m$	t	p
1	Talia (cm)	M	123,20 ± 0,34	126,80 ± 0,29	1,43	> 0,05
		E	123,00 ± 0,31	127,20 ± 0,27	2,77	<0,01
		t	0,68	0,33	-	-
		p	> 0,05	> 0,05	-	-
2	Masa corporală (kg)	M	23,20 ± 0,16	25,70 ± 0,18	8,45	<0,01
		E	23,30 ± 0,11	25,80 ± 0,15	8,45	<0,01
		t	0,63	0,68	-	-
		p	> 0,05	> 0,05	-	-
3	Indice toracic (cm)	M	1,40 ± 0,08	2,57 ± 0,10	1,52	>0,05
		E	1,40 ± 0,08	2,87 ± 0,15	9,59	<0,01
		t	1	0,12	-	-
		p	>0,05	>0,05	-	-
4	Frecvența respiratorie (rpm)	M	24,13 ± 0,21	22,00 ± 0,19	1,82	<0,05
		E	24,33 ± 0,18	21,53 ± 0,23	8,45	<0,01
		t	0,49	0,14	-	-
		p	>0,05	>0,05	-	-
5	Frecvența cardiacă în repaus (bpm)	M	100,33 ± 0,77	90,67 ± 0,76	1,79	<0,05
		E	100,27 ± 0,88	87,47 ± 0,66	2,15	<0,05
		t	0,96	0,005	-	-
		p	>0,05	>0,05	-	-

Rezultatele analizei comparative a indicilor testați în etapa inițială și finală a experimentului prezintă un prag de semnificație semnificativ de $p < 0,01$, respectiv $p < 0,05$ al valorilor medii înregistrate în grupa experiment, ceea ce ne arată că există diferențe importante între cele rezultatele inițiale și cele finale ale grupei experiment .

Nivelul de dezvoltare motrică a grupelor martor și experiment a fost analizat prin 8 probe: testul Ruffier (capacitatea de efort), alergarea de viteză (5x5m), forța la nivelul musculaturii spatelui (ridicări de trunchi din culcat facial), forța la nivelul musculaturii abdominale (ridicări de trunchi din culcat dorsal), forța la nivelul membrelor superioare (flotări), forța explozivă (săritura în lungime), mobilitatea coloanei vertebrale (testul indice-sol) și

aruncarea la țintă. Rezultatele obținute la testarea inițială și finală la cele 8 probe pentru grupa experiment și martor sunt prezentate în tabelul 3.2.

Tabelul 3.2. Indicatori inițiali și finali ce caracterizează nivelul dezvoltării motrice a grupelor martor și experimentală (n=30)

Nr.crt.	Test		Indicatori inițiali $\bar{X} \pm m$	Indicatori finali $\bar{X} \pm m$	t	p
1	Indicele Ruffier	M	17,47 ± 0,49	9,79 ± 0,39	1,55	>0,05
		E	17,15 ± 0,47	6,01 ± 0,57	2,65	<0,01
		t	0,66	1,95	-	-
		p	>0,05	>0,05	-	-
2	Alergarea de viteză 5x5m (sec)	M	9,07 ± 0,15	8,40 ± 0,12	2,01	<0,05
		E	9,01 ± 0,15	7,84 ± 0,10	2,95	<0,01
		t	0,79	0,002	-	-
		p	>0,05	>0,05	-	-
3	Extensii de trunchi din culcat facial	M	3,53 ± 0,13	4,73 ± 0,15	1,09	>0,05
		E	3,60 ± 0,18	5,40 ± 0,13	5,47	<0,01
		t	0,72	0,002	-	-
		p	>0,05	>0,05	-	-
4	Ridicări de trunchi din culcat dorsal	M	4,47 ± 0,13	5,67 ± 0,15	1,09	> 0,05
		E	4,60 ± 0,13	6,47 ± 0,13	3,73	<0,01
		t	0,48	0,0006	-	-
		p	> 0,05	> 0,05	-	-
5	Flotări	M	3,13 ± 0,19	4,53 ± 0,13	2,02	<0,05
		E	3,27 ± 0,18	5,27 ± 0,15	3,86	<0,01
		t	0,62	0,001	-	-
		p	> 0,05	> 0,05	-	-
6	Săritura în lungime de pe loc (cm)	M	54,87±0,86	59,53±0,92	2,60	<0,05
		E	55,73±0,66	61,00±0,57	7,64	<0,01
		t	0,45	0,20	-	-
		p	> 0,05	> 0,05	-	-
7	Mobilitatea coloanei vertebrale	M	8,87±0,21	6,53±0,21	1,52	> 0,05
		E	8,60±0,23	5,53±0,31	5,35	<0,01
		t	0,41	0,02	-	-
		p	> 0,05	> 0,05	-	-
8	Aruncarea la țintă de la 3 m (din 3 încercări)	M	0,80±0,17	1,87±0,19	1,08	> 0,05
		E	1,00±0,19	2,53±0,13	8,06	<0,01
		t	0,45	0,008	-	-
		p	> 0,05	> 0,05	-	-

Rezultatele ce caracterizează nivelul de dezvoltare motrică al grupei experiment înregistrează un prag de semnificație $p < 0,01$ între valorile inițiale și cele finale, semnificativ la toți indicatorii, în timp ce la grupa martor, pragul de semnificație este $p < 0,05$ sau chiar ne semnificativ $p > 0,05$.

Bateria de teste ce a stat la baza experimentului și care a arătat nivelul de dezvoltare psihomotrică al copiilor, a fost formată din 16 parametri: 1.Schema corporală, 2.Orientarea pozițională, 3.Deplasarea spațio-temporală, 4.Aprecierea mărimii, volumului, formei, distanței, 5.Ritm rapid, 6.Ritm condiționat, 7.Coordonare fină, 8.Viteza de alergare și agilitate, 9.Echilibrul, 10.Coordonare bilaterală, 11.Foță, 12.Coordonarea membrelor superioare,13.Viteza de răspuns, 14.Controlul oculo-motor, 15.Viteza și dexteritatea membrelor superioare, 16.Gradul de cooperare. Punctajul total maxim ce putea fi obținut a fost de 266,5 puncte. Valorile înregistrate de grupa experiment și martor în etapa inițială și finală sunt prezentate în tabelul 3.3.

Tabelul 3.3 Indicatori inițiali și finali ce caracterizează nivelul dezvoltării psihomotrice a grupelor martor și experimentală (n=30)

Nr.crt.	Parametrii psihomotrici		Indicatori inițiali $\bar{X} \pm m$	Indicatori finali $\bar{X} \pm m$	t	p
1	Schema corporală	M	1,07 ± 0,11	2,93 ± 0,06	3,73	<0,01
		E	1,20 ± 0,14	3,00 ± 0,00	2,96	<0,01
		t	0,48	0,33	-	-
		p	> 0,05	> 0,05	-	-
2	Orientarea pozițională	M	3,83 ± 0,32	9,00 ± 0,32	1,33	> 0,05
		E	3,67 ± 0,32	9,33 ± 0,29	3,07	<0,01
		t	0,72	0,46	-	-
		p	> 0,05	> 0,05	-	-
3	Deplasarea spațio-temporală	M	6,17 ± 0,32	11,00 ± 0,32	2,46	<0,05
		E	6,17 ± 0,32	12,00 ± 0,26	3,50	<0,01
		t	1	0,03	-	-
		p	> 0,05	> 0,05	-	-
4	Aprecierea mărimii, volumului, formei, distanței	M	2,93 ± 0,15	7,67 ± 0,12	1,40	> 0,05
		E	3,13 ± 0,23	8,00 ± 0,00	3,63	<0,01
		t	0,48	0,02	-	-
		p	> 0,05	> 0,05	-	-
5	Ritm rapid	M	1,67 ± 0,12	3,13 ± 0,13	1,42	> 0,05
		E	1,73 ± 0,15	3,73 ± 0,11	5,60	<0,01
		t	0,74	0,002	-	-
		p	> 0,05	> 0,05	-	-
6	Ritm condiționat	M	7,13 ± 0,25	12,60 ± 0,21	2,18	<0,05
		E	7,13 ± 0,21	14,20 ± 0,10	3,32	<0,01
		t	1	1,40	-	-
		p	> 0,05	> 0,05	-	-
7	Coordonare fină	M	10,33 ± 0,36	17,73 ± 0,20	1,41	> 0,05
		E	10,20 ± 0,33	19,60 ± 0,21	3,04	<0,01
		t	0,79	8,61	-	-
		p	> 0,05	<0,01	-	-

8	Viteza de alergare și agilitate	M	5,07 ± 0,36	7,57 ± 0,04	1,897	<0,05
		E	5,10 ± 0,15	8,30 ± 0,11	4,28	<0,01
		t	0,94	1,59	-	-
		p	> 0,05	> 0,05	-	-
9	Echilibrul	M	16,5â3 ± 0,60	25,40 ± 0,31	1,08	> 0,05
		E	15,87 ± 0,60	28,87 ± 0,32	4,93	<0,01
		t	0,46	4,04	-	-
		p	> 0,05	<0,01	-	-
10	Coordonare bilaterală	M	4,53 ± 0,13	7,40 ± 0,13	2,01	<0,05
		E	4,73 ± 0,15	8,33 ± 0,12	6,93	<0,01
		t	0,33	1,92	-	-
		p	> 0,05	> 0,05	-	-
11	Forță	M	6,33 ± 0,29	11,17 ± 0,25	3,33	<0,01
		E	6,27 ± 0,30	11,77 ± 0,20	8,52	<0,01
		t	0,88	0,08	-	-
		p	> 0,05	> 0,05	-	-
12	Coordonarea membrelor superioare	M	15,80 ± 0,41	26,33 ± 0,26	1,39	> 0,05
		E	16,07 ± 0,42	30,13 ± 0,34	6,43	<0,01
		t	0,66	4,08	-	-
		p	> 0,05	<0,01	-	-
13	Viteza de răspuns	M	4,87 ± 0,09	7,53 ± 0,16	2,37	<0,05
		E	5,07 ± 0,15	8,93 ± 0,18	6,33	<0,01
		t	0,27	4,24	-	-
		p	> 0,05	<0,01	-	-
14	Controlul oculo-motor	M	17,13 ± 0,57	27,07 ± 0,31	1,006	> 0,05
		E	16,40 ± 0,42	29,47 ± 0,31	5,54	<0,01
		t	0,33	1,14	-	-
		p	> 0,05	> 0,05	-	-
15	Viteza și dexteritatea membrelor superioare	M	22,93 ± 0,65	36,27 ± 0,43	2,03	<0,05
		E	23,20 ± 0,47	40,87 ± 0,60	2,33	<0,05
		t	0,75	2,66	-	-
		p	> 0,05	<0,05	-	-
16	Gradul de cooperare	M	1,53 ± 0,13	3,00 ± 0,00	1,42	> 0,05
		E	1,73 ± 0,11	3,00 ± 0,00	1,97	<0,05
		t	0,27	-	-	-
		p	> 0,05	-	-	-
17	Punctaj total	M	127,87 ± 3,91	215,80 ± 1,95	1,85	<0,05
		E	127,67 ± 3,68	239,53 ± 2,06	2,75	<0,01
		t	0,97	8,32	-	-
		p	> 0,05	<0,01	-	-

Analiza valorilor obținute de grupa experiment în etapa inițială și finală, în urma evaluării celor 16 parametrii, prezintă un prag de semnificație <0,01 la majoritatea indicatorilor, fiind unul semnificativ.

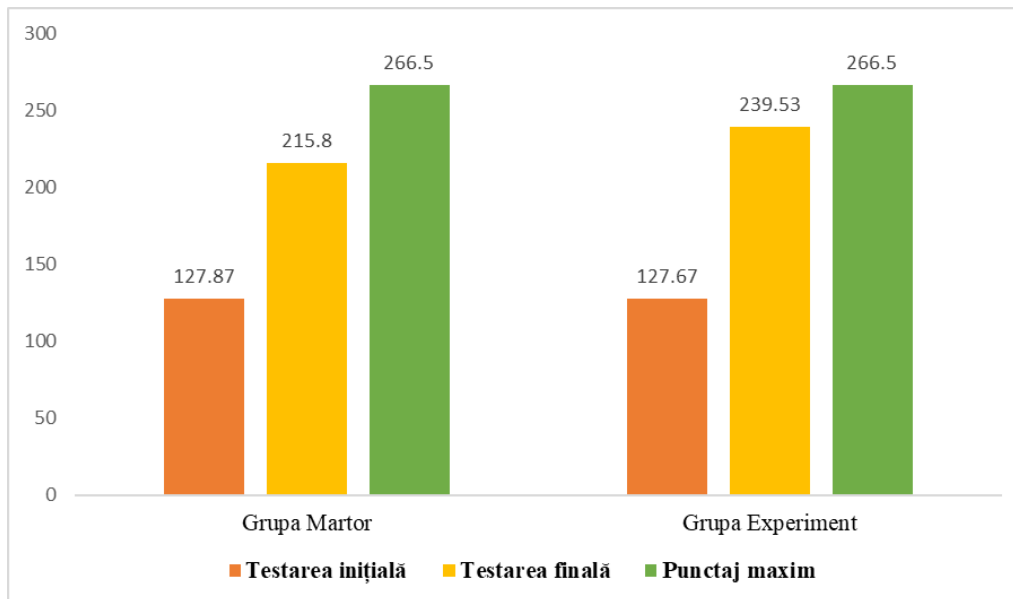

Figura 3.1 Reprezentarea grafică a punctajului obținut după testarea psihomotrică

Analiza comparativă a punctajului total al experimentului atestă o creștere medie înregistrată de 87,93 puncte la grupa martor și 111,86 puncte la grupa experiment, la un nivel al pragului de semnificație $p < 0,05$ pentru grupa martor și $p < 0,01$ pentru grupa experiment (Fig.3.1). Totodată, analizând valorile punctajului total, observăm că grupa martor a obținut în medie o creștere de la 127,87 de puncte la 215,80 de puncte, reprezentând o îmbunătățire cu 33% a capacității psihomotrice, iar grupa experiment a înregistrat o creștere de la 127,67 de puncte la 239,53 de puncte, reprezentând o îmbunătățire a capacității psihomotrice de 42%.

Analizând rezultatele tuturor probelor investigate și făcând o comparație între etapa inițială și cea finală, se poate constata că implementarea noului curriculum-ului de educație fizică, ce vizează pregătirea psihomotrică, psihofiziologică, fizică generală, dezvoltarea fizică funcțională, precum și celelalte mijloace folosite în cadrul experimentului pedagogic a condus la faptul că în grupa experiment s-au obținut rezultate bune la indicatorii funcționali și motrici, care au înregistrat un progres semnificativ față de grupa martor, fapt confirmat și prin rezultatele statistice.

Având la bază datele statistice, se poate afirma că elementele noi introduse la grupa experimentală în programa și metodologia folosită au condus la optimizarea procesului instructiv-educativ al educației fizice la nivel primar. Rezultatele înregistrate la finalul experimentului pedagogic efectuat demonstrează că valorile obținute la grupele experimentale sunt superioare față de grupele martor la toate testele.

CONCLUZII GENERALE SI RECOMANDĂRI

1. Analiza și generalizarea teoriei și practicii procesului instructiv-educativ la disciplina Educația fizică, pentru copiii cu paralizie cerebrală infantilă, la nivelul ciclului de învățământ primar, demonstrează că, de fapt, lipsește o concepție bine conturată, a cărei orientare metodologică trebuie să fie supusă aspectului de vârstă biologică ale acestora, nivelului de dezvoltare funcțională și psihică prin aplicarea sistemelor pedagogice ale culturii fizice adecvate în plan ontogenetic (sistemul pedagogic Joc și Gimnastică) prezentate în programa curriculară școlară prin jocurile dinamice, jocurile sportive și gimnastica de bază.

2. Examinarea aspectelor cu privire la adaptarea și optimizarea procesului instructiv-educativ al educației fizice din ciclul primar pentru elevii cu paralizie cerebrală infantilă demonstrează că efectele respective pot fi obținute în baza strategiilor didactice și a unei metodologii corespunzătoare, ce vizează aplicarea concomitentă a jocurilor dinamice și sportive, precum și a activităților de conștientizare în sistemul lecțiilor organizate sub formă de competiții și concursuri.

3. În urma aprecierii, la etapa preliminară a cercetării, nivelului pregătirii psihomotrice, nivelului de dezvoltare psihofizică, reușitei generale și a conduitei elevilor cu PCI din ciclul primar, s-a constatat că acesta se caracterizează prin indici cu dinamică de creștere nesemnificativă în cadrul structurilor semestriale și anuale, a căror progresie este influențată predominant de factorii de dezvoltare naturală și nu de cei pedagogici, fapt ce relevă ineficiența procesului instructiv-educativ la disciplina Educația fizică.

4. Rezultatele analizei documentației de lucru a profesorilor din școli, a observațiilor pedagogice, răspunsurilor la întrebările chestionarului sociopedagogic (112 profesori), măsurătorilor și testărilor elevilor din ciclul primar (30 parametri: 30 elevi), au permis constatarea că factorii principali care influențează negativ eficientizarea procesului instructiv-educativ al lecțiilor de educație fizică sunt: lipsa curriculum-ului de educație fizică pentru elevii cu PCI și a metodicii de utilizare sistematică a mijloacelor adecvate de instruire, neglijarea aplicării în practică a principiilor sistematizării și continuității în elaborarea procesului respectiv și a strategiei de lungă durată; orientarea insuficientă în practicarea metodologiei care asigură aplicarea conceptului joc în sistemul lecțiilor organizate sub formă de concursuri și competiții, devenind astfel baza intensificării activităților educaționale.

5. În urma abordărilor teoretice, a analizei și generalizării experienței înaintate din domeniu, observațiilor pedagogice, sondajului sociopedagogic, s-au stabilit conținuturile educaționale, metodologia, formele de organizare, regimurile de exersare, evaluare și autoevaluare ale programei alternative, care corespund particularităților psihofizice și

psihomotrice și structurilor motivaționale ale elevilor cu PCI. Tehnologia didactică aplicată vizează programarea procesului de instruire în cadrul sistemului de lecții, cu efecte progresive a proceselor formativ-dezvoltative în baza orientării conceptuale joc.

6. Includerea jocurilor dinamice și sportive sub formă de concurs, în contextul tematicii programei analitice elaborate, are la bază factorii dinamici, cinematici și motivaționali, ceea ce a eficientizat procesul instructiv-educativ prin varietatea acțiunilor motrice pe care le conțin, determinând motivația și conduita elevilor cu PCI, sporind nivelul de dezvoltare morfofuncțională, de pregătire psihomotrică și intelectuală.

7. Experimentul pedagogic a demonstrat eficiența programei analitice și a metodei de aplicare a acesteia. Aceasta se confirmă prin superioritatea grupei experimentale față de cea martor la majoritatea indicilor testați. Analiza comparativă a parametrilor somatici (5 parametri) și motrici (8 parametri) demonstrează rezultatele superioare ale grupei experiment față de grupa martor. Dintre cei 16 parametri psihomotrici evaluați, 14 parametri au obținut rezultate superioare ale grupei experiment față de grupa martor cu un prag al semnificației $p < 0,01$, ce demonstrează legătura statistică cu un nivel de încredere de 99%. Punctajul total al bateriei de teste pentru evaluarea capacității psihomotrice a elevilor a înregistrat la grupa experiment o creștere de 87,62%, față de o creștere de 68,77% în cadrul grupei martor.

Datele comparative confirmă faptul că utilizarea noii programe analitice și aplicarea bateriei de teste pentru evaluarea capacității psihomotrice a elevilor contribuie la sporirea eficienței procesului instructiv-educativ al disciplinei Educația fizică din ciclul primar, fapt ce s-a reflectat asupra creșterii parametrilor experimentați la elevii cu PCI, spre deosebire de elevii din alte clase primare.

Analiza rezultatelor cercetării privind corectarea deficiențelor psihomotricității la copiii cu paralizie cerebrală infantilă prin mijloacele educației fizice a permis să formulăm următoarele recomandări:

1. Pentru a determina nivelul de dezvoltare psihomotrică al copiilor de clasă primară, se recomandă utilizarea bateriei de teste prezentată în cercetare pentru evaluarea componentelor psihomotricității, care poate indica și elementele deficitare din dezvoltarea psihomotrică a copiilor și în baza cărora, profesorul poate alcătui programa adaptată de educație fizică.
2. Dezvoltarea calităților motrice, învățarea și consolidarea deprinderilor motrice și dezvoltarea componentelor psihomotricității se va face în mod eficient dacă se aleg mijloacele educației fizice potrivite și adaptate grupei de vârstă, cel mai recomandat mijloc fiind jocul, care poate stimula elevii din punct de vedere motric, funcțional, dar și psiho-social și psihomotric.
3. Programa adaptată de educație fizică, orientată spre dezvoltarea componentelor psihomotricității, poate fi aplicată la orice clasă și la orice vârstă, la copii cu paralizie cerebrală infantilă, cu alte deficiențe fizice sau la copiii sănătoși, în funcție de rezultatele obținute la evaluarea psihomotrică.

Jocurile învățate la ora de educație fizică pot fi preluate și practicate în timpul liber al copiilor, în cadrul familiei sau în cadrul ședințelor de kinetoterapie.

BIBLIOGRAFIE

- [1].ALBU Constantin, ALBU Adriana, VLAD Tiberiu Leonard, IACOB Ioan, Psihomotricitatea. Metodologia educării și reeducării psihomotrice, Editura Institutul European, Iași, 2006, p.237-243, ISBN 9736114066
- [2].BIRCH Ann, Psihologia dezvoltării: din primul an de viață până în perioada adultă, Editura Tehnică, București, 2000, ISBN 973-31-1442-1
- [3].CĂCIULAN Elena, STANCA Daniela, Paralizia cerebrală infantilă. Infirmitate motorie cerebrală. Evaluare și kinetoterapie. București, editura Moroșan, 2011, p.15 -212p., ISBN 978-606-8033-57-0
- [4].EPURAN M., Psihologia educației fizice, București, Editura Sport-Turism, 1976, cap.5
- [5].GROSU Emilia Florina, Psihomotricitate – Suport de curs, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca 2009
- [6].MOȚET Dumitru, Psihopedagogia recuperării handicapurilor neuromotorii, Editura Humanitas, București, 2001, 207 p.
- [7].ROBĂNESCU N., Readaptarea copilului handicapat fizic, Editura Medicală, București, 1976, p.84
- [8].ȘCHIOPU Ursula, Verza Emil, Psihologia vârstelor: ciclurile vieții, Editura Didactică și pedagogică, București, 1995, p.188, ISBN 973-30-3908-X
- [9].VEREANU D. Și colab., Experiența Spitalului de copii „Grigore Alexandrescu” în tratamentul complex al paraliziiilor spastice ale copiilor și recuperarea lor funcțională, Târgu Mures, 1963.
- [10]. ZOLTAN Pástai, Kinetoterapie în neuropediatrie, Editura Arionda, 2004, p.87-100, ISBN 973-8349-12-5

Listă lucrări științifice – Anca (Bosancu) Iacob

Articole în reviste internaționale recunoscute:

1. **IACOB Anca** Aspects regarding the possibilities of physical therapeutical intervention in cerebral motor infirmity. În: *The Annals of the „Ștefan cel Mare” University, Physical Education and Sport Section, The Science and Art of Movement*, no:2(9), Suceava, Decembrie 2012, pp.91-95, ISSN – 1844-9131

http://cronos.usv.ro/fefs/pagini/revista_1/archive/volume_V_issue_2/12Aspects_regarding_the_possibilities_of_physical_therapeutical_intervention_in_cerebral_motor_infirmity_anca_iacob.pdf

2. **IACOB Anca** Physical therapeutic intervention possibilities regarding physical deficiency in teenagers. In: *Annals of “Dunarea de Jos” University of Galati. Fascicle XV, Physical Education and Sport Management*, vol. 2, 2012, pp. 74-78.

<https://www.gup.ugal.ro/ugaljournals/index.php/efms/article/view/64>

3. **IACOB Anca** Aspects regarding the post-traumatic hand recovery. In: *Sport și Societate / Sport and Society*, volume 13, Special Issue, p. 23-27. <https://www.sportsisocietate.ro/articol/185>

4. **IACOB Anca** Reducing spasticity in children with cerebral palsy using Kinesio Tape. In: *Annals of “Dunarea de Jos” University of Galati. Fascicle XV, Physical Education and Sport Management*, vol. 1, 2013, pp. 77-79.

<https://www.gup.ugal.ro/ugaljournals/index.php/efms/article/view/115>

Articole din reviste naționale, recunoscute de ANACEC:

1. **BOSANCU Anca**, DANAIL Sergiu, Evoluția echilibrului în rândul copiilor de clasa a I-a cu paralizie cerebrală infantilă, în cadrul lecției de Educație fizică. În: *Știința Culturii Fizice*, nr. 41/1, 2023. ISSN 2537-6438 <https://scf.usefs.md/index.php>

Articole în culegeri științifice:

- culegeri internaționale

1. **BOSANCU Anca**; LUNGU, Maria Magdalena; GEMAN, Oana. Trends in Healthy Status among Students in the Department of Health and Human Development, Suceava, Romania, 2013-2015. În: *The 5th IEEE International Conference on E-Health and Bioengineering - EHB 2015*, Iași, România, November 19-21, 2015, Electronic ISBN: 978-1-4673-7545-0 http://www.ehbconference.ro/Portals/10/PROGRAM_DETAILAT.pdf

2. **BOSANCU Anca**, Analysis of the level of somato-functional development among children with cerebral palsy in primary grades. In: *Sport. Olympism. Health: International Scientific*

Congress. VIIIth Edition. Chisinau, Moldova, 28-30 September, 2023.

https://www.usefs.md/PDF_NEW/SOH%202023%20-%20Programme%20-%20Invitation.pdf

3. BOSANCU Anca, Evaluarea componentelor psihomotricității la copiii de școală primară. In: Student Scientific Conference of the Faculty of Physical Education and Sport „*The Science and Art of Movement*”. 09.06.2023, Suceava, România.

- culegeri naționale cu participare internațională:

1. IACOB Anca, RACU Sergiu, DORGAN Victoria. Reeducarea prehensiunii la copiii cu paralizie cerebrală infantilă. În: Materialele Conferinței Științifice Internaționale “*Probleme actuale privind perfecționarea sistemului de învățământ în domeniul culturii fizice*”. Chișinău, Moldova 14-15 Noiembrie 2014, pp.417-421, ISBN 978-9975-131-07-0

2. IACOB Anca Aspecte privind posibilitățile de intervenție kinetoterapeutică în infirmitatea motorie cerebrală. În: Materialele Conferinței Științifice Internaționale “*Probleme actuale privind perfecționarea sistemului de învățământ în domeniul culturii fizice*”. Chișinău, Moldova 14-15 Noiembrie 2014, pp.414-417. ISBN 978-9975-131-07-0

3. BOSANCU Anca. O sinteză a metodelor de recuperare aplicate copiilor cu paralizie cerebrală. În: Conferința Națională a Facultății de Medicină și Științe Biologice a Universității „Ștefan cel Mare” din Suceava „*Noi valențe ale Medicinii Moderne. Importanța multidisciplinarității în asigurarea unui act medical de succes*”, Volum de rezumate, Ediția I, 4-6 Noiembrie 2022, Suceava, România, p.85. ISSN – 2971-8511

ADNOTARE

Bosancu Anca: Corectarea deficiențelor psihomotricității la copiii cu paralizie cerebrală infantilă prin mijloacele educației fizice: teză de doctor în științe ale educației. Chișinău, 2024

Structura tezei: adnotare, introducere, 3 capitole, concluzii și recomandări, bibliografie – 204 de surse, 4 anexe, 111 pagini text de bază, 13 figuri și 13 tabele. Rezultatele au fost publicate în 11 lucrări științifice.

Cuvinte-cheie: paralizie cerebrală infantilă, psihomotricitate, elevi, învățământ primar, parametri somatici și funcționali, parametri de dezvoltare fizică, parametri psihomotrici;

Scopul lucrării constă în perfecționarea procesului instructiv-educativ la disciplina ”Educația Fizică” pentru copiii cu paralizie cerebrală infantilă în baza elaborării și aplicării programei orientată spre dezvoltarea componentelor psihomotricității.

Obiectivele lucrării: 1. Studiarea teoriei și practicii avansate a procesului de educație fizică orientat spre dezvoltarea componentelor psihomotricității la elevii cu paralizie cerebrală infantilă. 2. Evaluarea nivelului de eficacitate a procesului instructiv-educativ existent în cadrul disciplinei ”Educația fizică” privind formarea/dezvoltarea componentelor psihomotricității la elevii cu paralizie cerebrală infantilă. 3. Identificarea mijloacelor adecvate și metodologiei de aplicare a acestora orientate spre formarea/dezvoltarea psihomotricității la copiii cu paralizie cerebrală infantilă în cadrul procesului educațional la disciplina ” Educație fizică”. 4. Argumentarea teoretică și verificarea pe calea experimentală a programei de Educație fizică bazată pe dezvoltarea/formarea orientată a componentelor psihomotrice la copiii cu paralizie cerebrală infantilă.

Ipoteza generală de cercetare constă în presupunerea că o creștere a nivelului de eficacitate a formării calităților psihomotorii și la corectarea deficiențelor specifice la copii cu paralizie cerebrală infantilă este posibilă pe baza elaborării unei programe de mijloace și metode adecvate de aplicare a acestora în procesul educațional al lecțiilor de educație fizică.

Noutatea și originalitatea științifică cercetării constau în elaborarea și validarea experimentală a unei Programe de educație fizică și metodologii originale orientată spre formarea/dezvoltarea la copii cu paralizie cerebrală infantilă a componentelor psihomotricității, care constituie baza pentru corectarea deficiențelor specifice ale acestei îmbolnăviri.

Problema științifică soluționată: având în vedere nivelul scăzut de dezvoltare psihomotrică la copiii cu PCI de clasă primară, au fost identificate specificul de dezvoltare și formare a calităților psihomotrice în cadrul conținutului educațional optimizat al Programei de educație fizică și metodologiei de aplicare a acesteia orientate spre corectarea deficiențelor specifice de dezvoltare psihofizică pentru acest contingent de școlari.

Importanța teoretică a lucrării rezidă în:

- determinarea reperelor epistemice (idei, concepte, principii, teorii) de formare a psihomotricității la copiii cu paralizie cerebrală infantilă în cadrul conținutului educațional al Programei de educație fizică optimizată predominant prin jocurilor dinamice;
- modelarea teoretică a metodologiei de formare a psihomotricității la acești elevi în cadrul orelor de educație fizică.

Valoarea aplicativă a cercetării constă în:

- posibilitatea amplă privind utilizarea Programei optimizate cu o orientare accentuată spre formarea componentelor psihomotricității la elevii cu paralizie cerebrală infantilă în cadrul orelor de Educație fizică;
- utilizarea datelor și metodelor de formare a calităților psihomotrice la elevii cu paralizie cerebrală infantilă în cadrul orelor de Educație fizică (anchete, teste, metode, procedee etc.).

Implementarea rezultatelor științifice s-a realizat prin experimentarea Programei optimizate de Educație fizică, prin comunicări la foruri științifice și articole în reviste științifice.

АННОТАЦИЯ

Босанку Анка: Коррекция психомоторных недостатков у детей с церебральным параличом средствами физического воспитания, диссертация доктора педагогических наук. Кишинэу, 2024.

Структура диссертации. Диссертация содержит: введение, три главы, общие выводы и рекомендации, библиографию (204 источников), 4 приложения, основное содержание диссертации: 111 страницы, 13 рисунков и 13 таблиц. Результаты были опубликованы в 11-ти научных работах.

Ключевые слова: детский церебральный паралич (ДЦП), психомоторика, ученики, начальная школа, соматические и функциональные параметры, параметры физического развития, психомоторные параметры.

Цель исследования заключается в совершенствовании учебно-воспитательного процесса дисциплины «Физическое воспитание» для школьников с детским церебральным параличом на основе разработки и применения программы, направленной на развитие психомоторных компонентов.

Задачи исследования: 1. Изучение теории и передовой практики учебно-воспитательного процесса физического воспитания, направленного на развитие психомоторных компонентов детей с ДЦП. 2. Оценка уровня эффективности актуального учебно-воспитательного процесса в рамках дисциплины «Физическое воспитание» в контексте формирования/развития психомоторных компонентов у школьников с ДЦП. 3. Определение адекватных средств и методов их применения, направленных на развитие/формирование психомоторных качеств у школьников с ДЦП. 4. Теоретическое обоснование и экспериментальная проверка проекта программы по физическому воспитанию, основанной на адекватных средствах и методах направленного развития/формирования психомоторных качеств школьников с ДЦП.

Гипотеза исследования заключается в предположении о том, что повышение уровня эффективности развития/формирования психомоторных качеств и коррекция специфических недостатков у детей с ДЦП возможны на основе разработки и применения программы адекватных средств и методов их использования в образовательном процессе уроков физического воспитания.

Научная новизна и оригинальность Учитывая низкий уровень психомоторного развития детей с ЧКВ начальных классов, в оптимизированном образовательном содержании Программы физического воспитания и методике применения данного руководства для коррекции отдельных недостатков развития определены особенности развития и тренировки психомоторных качеств психофизики для этого контингента школьников.

Разработанность научной проблемы: определены особенности развития/формирования психомоторных качеств у детей с ДЦП в рамках оптимизированного образовательного содержания Программы физического воспитания и методике ее применения, направленных на коррекцию специфических недостатков психофизического развития данного контингента школьников.

Теоретическая значимость исследования состоит в:

- определении эпистемологических положений (идеи, концепты, принципы, теории) в контексте формирования психомоторных качеств у детей с ДЦП в рамках образовательного содержания Программы по физическому воспитанию, оптимизированной преимущественно средствами подвижных игр;

- теоретическом моделировании методологии формирования психомоторных компонентов у детей с ДЦП в рамках школьных уроков физического воспитания.

Прикладная значимость исследования заключается в:

- широких возможностях использования Программы оптимизированного образовательного содержания физического воспитания с акцентированной направленностью на формирование психомоторных качеств у учащихся с ДЦП в рамках уроков Физического воспитания;

- использовании данных и методологии формирования психомоторных качеств у учащихся с ДЦП в урочном процессе Физического воспитания (анкеты, тесты, методы, приемы и пр.).

ANNOTATION

Bosancu Anca. Correction of psychomotor deficiencies of children with infantile cerebral palsy first means of physical education: doctoral thesis in education science. Chisinau, 2024

Thesis structure: annotation, introduction, 3 chapters, conclusions and recommendations, bibliography 204 sources, 4 annexes, 111 pages of basic text, 13 figures and 13 tables. The results have been published in 11 scientific papers.

Keywords: infantile cerebral palsy, psychomotricity, students, primary education, somatic and functional parameters, physical development parameters, psychomotor parameters;

The aim of the work consists in perfecting the instructive-educational process in the discipline "Physical Education" for children with cerebral palsy based on the development and application of programs oriented towards the development of psychomotricity components.

The objectives of the paper: 1. To study the advanced theory and practice of the physical education process oriented towards the development of psychomotricity components in students with infantile cerebral palsy. 2. Evaluation of the level of effectiveness of the instructional-educational process existing within the discipline "Physical Education" regarding the training/development of psychomotricity components in students with infantile cerebral palsy. 3. Identifying the appropriate means and their application methodology aimed at training/developing the psychomotor skills of children with infantile cerebral palsy within the educational process in the discipline "Physical Education". 4. Theoretical argumentation and experimental verification of a physical education program based on the development/oriented training of psychomotor components in children with infantile cerebral palsy.

The general research hypothesis consists in the assumption that an increase in the level of effectiveness of the formation of psychomotor qualities and the correction of specific deficiencies in children with infantile cerebral palsy is possible based on the development of a program of appropriate means and methods of their application in the educational process of physical education lessons.

The scientific novelty and originality of the research consists in the development and experimental validation of a Physical Education Program and original methodologies oriented towards the training/development of the psychomotor components of children with cerebral palsy, which is the basis for correcting the specific deficiencies of these diseases.

The scientific problem solved: considering the low level of psychomotor development in primary-grade children with PCI, specific development and training of psychomotor qualities were identified in the optimized educational content of the Physical Education Program and methodologies for applying this guideline to correct specific developmental deficiencies . psychophysics for this contingent of schoolchildren..

The theoretical importance of the works lies in:

- determining the epistemic benchmarks (ideas, concepts, principles, theories) for the formation of psychomotor skills of children with cerebral palsy within the educational content of the Physical Education Program optimized predominantly through dynamic games;
- the theoretical modeling of the psychomotricity training methodology of these students in physical education classes.

The applied value of the research consists in:

- ample possibility regarding the use of the optimized Program with a strong orientation towards the formation of psychomotricity components for students with infantile cerebral palsy in Physical Education classes;
- the use of data and methods for training psychomotor skills in students with cerebral palsy in Physical Education classes (surveys, tests, methods, procedures, etc.).

The implementation of the scientific results was achieved by experimenting with the optimized Physical Education Program, through communications at scientific forums and articles in scientific journals.

BOSANCU ANCA

**CORECTAREA DEFICIENȚELOR PSIHOMOTRICITĂȚII LA COPIII
CU PARALIZIE CEREBRALĂ INFANTILĂ PRIN MIJLOACELE
EDUCAȚIEI FIZICE**

Specialitatea: 533.04 – Educație fizică, sport, kinetoterapie și recreație

Rezumatul tezei de doctor în științe pedagogice

Aprobat spre tipar 18.10.2024

Hârtie ofset. Tipar ofset

Coli de tipar 2,0

Formatul hârtiei 60×84 1/16

Tirajul 30 ex.

Comanda 26

**Institutul de Educație Fizică și Sport
MD-2024, Republica Moldova, Chișinău, str. A.Doga, 22**

